

Arkiv: <arkivID><jplD>
HistSak-19/2362, FE-
667

JournalpostID:

Sakshandsamar:

Dato: 16.08.2021

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
077/21	Alver formannskap	02.09.2021
	Alver kommunestyre	

Krav om tilbakebetaling av avgifter, Gløde AS

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

«Alver kommune godkjenner at Gløde AS får tilbakebetalt for mykje innbetalt forbruksgebyr, etter ei avrekning basert på faktisk målt forbruk for Gløde sin del. Foreldelsefristen gjeld frå det tidspunktet saka vart tatt opp, dvs tre år tilbake i tid frå 19.12.2019. Det same prinsippet blir lagt til grunn for 2020 og 2021, inntil målesystem er etablert.

Tilbakebetalinga blir dekkja over vatn- og avløpsbudsjettet.»

Alver formannskap 02.09.2021:

Handsaming:

Sølvi Knudsen stilte spm.om habilitet som styremedlem i Gløde AS. Formannskapet gjorde samrøystes vedtak om at S.Knudsen er inhabil i denne saka. Ho deltok difor ikkje under handsaming og røysting av denne saka Rådmannen sitt framlegg vart samrøystes vedteke.

FO- 077/21 Vedtak:

«Alver kommune godkjenner at Gløde AS får tilbakebetalt for mykje innbetalt forbruksgebyr, etter ei avrekning basert på faktisk målt forbruk for Gløde sin del. Foreldelsefristen gjeld frå det tidspunktet saka vart tatt opp, dvs tre år tilbake i tid frå 19.12.2019. Det same prinsippet blir lagt til grunn for 2020 og 2021, inntil målesystem er etablert.

Tilbakebetalinga blir dekkja over vatn- og avløpsbudsjettet.»

Politisk handsaming

Saka skal til innstilling i formannskapet
Saka skal avgjerast i kommunestyret

Bakgrunn

Gløde AS (tidlegare Meland Arbeidssenter) har oppdaga ein systemsvikt som er knytt til vatn- og avløpsgebyr for 12 leiligheter i Havnevegen 11 på Frekhaug. Dette har medført at Gløde har betalt vassforbruket for heile bygget gjennom sin hovudvassmålar, utan å krevje avrekning for den delen av vassforbruket som leilighetene har nytta. Gløde AS krev å få refundert denne kostnaden i ettertid, på nivå med forbruksgebyret som leilighetene skulle betalt, med tilbakeverkande kraft frå 2007.

Bakgrunnen for den manglande avrekninga er at det ikkje er montert minusmålar eller vassmålarar for leilighetene, og utrekningsgrunnlaget for ei årleg avrekning har såleis mangla. Det har heller ikkje blitt stipulert noko forbruk.

Vatn- og avløpsgebyret er sett saman av eit fast ledd (abonnementsgebyret) og eit forbruksledd (forbruksgebyret). Det var same reglar i tidlegare Meland som det er i Alver no.

Meland kommune har ikkje fakturert leilighetene for forbruksgebyret, sjølv om Gløde oppfattar det slik i sitt krav. Leilighetene har betalt eige abonnementsgebyr til kommunen, det same har Gløde gjort for sin del. Faktura for målt forbruk på heile bygget har gått til Meland Arbeidssenter / no Gløde. Leilighetene har ikkje betalt for stipulert forbruk, slik dei skulle gjort.

Gløde meiner det er rimeleg at dei får tilbakeført ein sum som dei i utgangspunktet skulle fått årleg refusjon for frå leilighetene, frå 2007. Dei meiner at det er kommunen som skal dekke refusjonskravet, ikkje leilighetene. Rådmannen meiner det er meir rett å kalle det for manglande avrekning, ikkje manglande refusjon.

Saka blir lagt fram for politisk behandling då kommunestyret må ta stilling til:

- Handtering av kravet
- Prinsippet om foreldelsesfrist
- Evt budsjettdekning

Saksopplysninger:

Bygget i Havnevegen 11 er sett sammen av 3 deler:

- Gløde sin del i 1. etasje med deira administrative lokale, kjøkken og kantine
- Tannklinikken i 1. etasje
- 12 leiligheter i 2. og 23. etasje; kommunen eig 8 av dei, Gløde eig 4.

Gløde AS har vassmålar og betaler vatn- og avløpsavgifter etter målt forbruk. Dette er ein hovudvassmålar for heile bygget. Tannklinikken har ein minusmålar for sitt forbruk, og gjer opp dette forbruket direkte med Gløde AS. Det skulle bli montert målarar for leilighetene også, men dette vart ikkje gjort. På grunn av denne mangelen har ikkje leilighetene sitt forbruk blitt avrekna og gjort opp med Gløde.

I referat frå eit sameigemøte 23.08.2008 er problemstillinga er kommentert, med ein konklusjon om at kommunen arbeider med rutinar for innkreving. Deretter ser det ut til at saka har blitt liggjande utan oppfølging hjå begge partar, til feilen blei oppdaga av Gløde i 2019 i ein annan samanheng.

Gløde tok saka opp med kommunen ved skriv av 19.12. 2019. I samanslåingsprosessen var det vanskeleg for den nye organisasjonen å plassere problemstillinga, men det var møte mellom Gløde og kommunen i 2020 og det vart sendt skriftleg svar datert 09.03.2020 i høve til abonnementsvilkåra og kva Gløde måtte gjere m.o.t. installasjonar. Gløde gjentok kravet ved skriv av 20.05.2021, etter møte med kommunen i april og mai.

Feilen skulle i alle høve vore oppdaga mykje tidlegare (2008/2009), hjå begge partane. Gløde meiner at kommunen har fått inn dobbelt sett med avgifter sidan 2007, men det stemmer ikkje. Gjennomgang av arkiv og økonomisystem gir full oversikt over alle abonnentane, alle vassmålarar, alle faktura osv langt tilbake i tid. Kommunen har ikkje krevd inn forbruksgebyr frå dei 12 leilighetene eller frå tannklinikken, i påvente av eit system for avrekning.

Ansvar og abonnementsvilkår

Kommunen sitt ansvar tilbake i tid ligg først og fremst i å bidra til at ei avrekningsordning kom på plass, mellom Meland Arbeidssenter og dei 12 leilighetene. Alver kommune i dag har eit ansvar for å rydde i abonnementa slik at leilighetene følgjer abonnementsvilkåra for bustader, medan Gløde AS følgjer abonnementsvilkåra for næringsverksemd. Det betyr at leilighetene skal betale abonnements- og forbruksgebyr (stipulert) for vatn og avløp i tråd med regulativet for bustader, medan Gløde AS skal betale abonnements- og forbruksgebyr (målt) i tråd med regulativet for næring. Gløde AS har fått skriftleg melding om å montere vassmålar /minusmålar for leilighetene, slik at det framover blir mogeleg å gjere årlege avrekningar i høvet til faktisk, målt forbruk for Gløde sin del.

Tidsakse og refusjonskrav

Vanlegvis når slike feil blir avdekka, nyttar ein foreldelsesfristen på 3 år, jf Lov om foreldelse av fordringar (foreldelsesloven) § 2:

Den alminneleig foreldelsesfrist er 3 år.

Det framgår av § 1 kva lova gjeld for:

Fordring på pengar eller andre ytelser foreldes etter reglene i denne lov når ikke annet er lovbestemt.

Fristen kan setjast kortare, men ofte blir den generelle fristen nytta.

Gløde AS har stilt opp eit reknestykke der dei meiner at dagens kommunale takstar for stipulert forbruk (inntil 90 m²) bør leggjast til grunn for heile perioden, dvs 14 år. Då kjem dei fram til kr 652 008,- som dei ønskjer å få tilbakeført, for alle 12 leilighetene.

Gløde AS peiker på at dei er ei viktig bedrift i distriktet med eit samfunnsnyttig formål. Vidare blir det peika på at Gløde er hardt ramma av korona og har store økonomiske utfordringar. Dei ber kom at kommunen ikkje nyttar reglane for foreldelse i dette tilfellet. Eit fullt oppgjør vil vere til god hjelp i denne situasjonen.

Vurdering:

Utgangspunktet for vurderinga er at alle abonnementar skal bli behandla likt, med same rettar og plikter uavhengig av om selskapet er offentleg / kommunalt eller ikkje, eller om kommunen er hovudeigar, som i dette tilfellet.

Reknestykket:

Rådmannen ser heilt klart at det skulle vore gjort ei årleg avrekning for Gløde sine vatn- og avløpsgebyr, der målt forbruk blei redusert for den delen som er styrt mot leilighetene. Systemet for dette har ikkje Gløde hatt.

Når det gjeld spørsmålet om kva summar det er tale om, meiner rådmannen at det er heilt urimeleg å leggje dagens kommunale takstar for stipulert forbruk til grunn for avrekningssummen. Dersom systemet hadde vore på plass frå starten av, ville ikkje avrekninga blitt gjort på den måten Gløde ønskjer.

Det er ikkje mogeleg i ettertid å vurdere kor stort forbruket til leilighetene faktisk har vore, utan målarar. Dersom det blir etablert eit målesystem, kan ein legge til grunn den andelen som går til leilighetene. Derfor er det pr i dag ikkje mogeleg å sette opp ein alternativ sum til Gløde sitt reknestykke.

Det er fullt mogeleg å gå tilbake i økonomisystemet og finne innbetalingane for alle abonnentar i kommunen, og lese kva som er målt vassforbruk. Dersom kommunen veljer å imøtekomme deler av kravet, bør ei etteravrekning kunne gjennomførast og leggjast til grunn for tilbakeføring, dersom eit målesystem kjem på plass.

Kommunen har betalt vatn- og avløpsgebyra (dvs abonnementsgebyra) for sine 8 leiligheter. Kommunale avgifter og gebyr skal normalt inngå i husleiga for dei som til ei kvar tid leiger av kommunen.

Foreldelse:

Foreldelsesfristen på tre år blir lagt til grunn for fordringar der kommunen er part den eine eller andre vegen, evt kortare i nærare bestemte tilfelle som foreldelseslova regulerer. Foreldelsesfristen blir nytta i alle saker, uavhengig av om kommunen eller abonnenten som «taper» eller «vinn». I utgangspunktet ser ikkje rådmannen at det er juridisk grunnlag for å sette fristen til side i dette tilfellet heller, men verksemda sitt samfunnsnyttige formål kan t.d. bidra til ein annan konklusjon.

Økonomiske utfordringar:

Alver kommune eig 51,4 % av Gløde AS. Andre eigarar er øvrige kommunar i Nordhordland, Vestland fylkeskommune, lag og organisasjonar, enkelbedrifter og enkeltpersonar. Rådmannen ser det som naturleg at

den økonomiske situasjonen blir teke opp med eigarane, i staden for gjennom denne uteståande fordringa. Rådmannen ser samstundes at tilbakebetaling vil bidra til å lette situasjonen.

Budsjettmessig dekning:

Størstedelen av det aktuelle tidsrommet (perioden 2007 – 2019) var Meland kommune adressaten for kravet. Det er likevel ikkje noko i vegen for at Alver kommune trer inn, reint rekneskapsteknisk.

Dersom foreldelsesfristen på tre år blir lagt til grunn, kan avrekningssummen finansierast over sjølvkostbudsjettet for vatn og avløp, som normalt. Dersom ein ser vekk frå foreldelsesfristen, bør avrekningssummen (utover tre år) belastast det ordinære driftsbudsjettet for 2021, finansiert av disposisjonsfondet.

Framtidig situasjon:

Gløde AS må installere målar som gjer at det faktiske forbruket blir avrekna i høve til leilighetene. Gløde får refusjon for den andelen tannklinikken nyttar, som før.

Leilighetene betaler vatn- og avløpsgebyr i tråd med abonnementsvilkår og gebyrregulativ for bustader. Dette er sett i verk frå 2. termin 2020.

Oppsummering:

Rådmannen meiner at økonomiske utfordringar må takast opp med styre og generalforsamling, ikkje gjennom refusjonskrav knytt til kommunale avgifter. Gløde AS bør bli behandla likt som alle andre abonnementar.

Det er mogeleg å utføre ei avrekning i ettertid, slik at Gløde AS får redusert sitt målte forbruk gjennom tilbakeføring av ein sum, etter nærare utrekning. Tre-års fristen bør gjelde frå den tid Gløde tok opp saka, dvs tre år tilbake i tid frå 2019. Når vassmålar/minusmålar er installert, vil ein finne volumet og kunne foreta ei avrekning og tilbakebetaling på realistsik nivå.

Dagens pris pr m3 kan leggjast til grunn. Det same prinisppet kan nyttast for gebyra i 2020 og 2021, dersom det tar tid å få installert målar(ar).

Denne transaksjonen kan belastast sjølvkostbudsjettet for vatn og avløp.

Sidan kommunen eig 8 av dei 12 husværa, kan ein også sjå for seg at kommunen kan bidra til sjølve installasjonen av tekniske løysingar. Gløde AS må i alle høve vere ansvarleg for sjølve anskaffinga, med innhenting av prisar og tekniske løysingar. Denne prosessen skal vere starta. Vassmålarar skal leigast av kommunen.

Vedlegg i saken:

26.08.2021	Sak til kommunestyret i Alver kommune junimøtet 2021.docx	1599808
20.08.2021	Krav om tilbakebetaling av for mye krevd vann- og kloakkavgift	1599809
26.08.2021	Foreløpig svar - Betalt for mykje i vass- og kloakkavgift frå 2007 til 2019	1599810
20.08.2021	Betalt for mye i vann- og kloakkavgift frå 2007 til 2019 - ber om møte	1599811
26.08.2021	Ref. fra sameigemøte Meland Arbeidssenter aug 2008	1600564